

СЕКЦІЯ «МЕНЕДЖМЕНТ»

УДК 005.21:332.1(477)

Пуліна Т. В.

проф. ЗНТУ

ОСОБЛИВОСТІ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

Сучасний світ характеризується швидким розвитком технологій, глобальною і регіональною організацією виробництва, погіршенням екології, зміною клімату і, як результат, дедалі більшою конкуренцією за ресурси загалом та інвестиції, зокрема. В цій ситуації розвинені країни світу використовують стратегічне планування розвитку регіонів як інструмент, що допомагає підвищити ефективність реагування на зміни і адаптувати місцеву політику розвитку до цих динамічних умов.

Динамічний розвиток ринкових процесів в Україні значно підвищує роль наукового обґрунтування розвитку територій, і важливе значення у цьому процесі посідає використання теорії стратегічного планування. Стратегічне планування розвитку регіону сьогодні розглядається як один із найбільш перспективних та ефективних механізмів реалізації довгострокової регіональної політики в умовах посилення самоорганізації територіальних громад різних рівнів.

Таким чином, стратегічний план розвитку регіону є індикативним документом, який дозволяє адміністрації регіону й регіональному співтовариству діяти спільно. Він стосується не лише адміністрації, а й усіх суб'єктів процесу регіонального розвитку, зокрема економічних агентів і учасників політичного процесу. Такий план передбачає зважені й погоджені дії всіх суб'єктів щодо вирішення існуючих проблем. Він являє собою інструмент налагодження партнерських відносин, механізм визначення й здійснення ефективних стратегічних дій в усіх сферах життя регіону.

Угода про асоціацію з ЄС передбачає, що до кінця 2025 року Україна повинна максимально наблизити своє законодавство до законодавства ЄС та імплементувати у вітчизняне законодавство положення близько 350-ти директив, регламентів та рішень ЄС.

Однією з таких змін є впровадження смарт-спеціалізації у систему стратегічного планування регіонального розвитку, що вже визначено відповідною нормативно-правовою базою.

Смарт-спеціалізація-підхід, що передбачає аргументоване визначення суб'єктами регіонального розвитку в рамках регіональної стратегії окремих стратегічних цілей та завдань щодо розвитку видів економічної діяльності,

які мають інноваційний потенціал з урахуванням конкурентних переваг регіону та сприяють трансформації секторів економіки в більш ефективні [1].

Концепція смарт-спеціалізації базується на 4 платформах, а саме:

- економічний потенціал (регіону/країни);
- науковий потенціал (регіону/країни);
- інноваційний потенціал (регіону/країни);
- соціальний потенціал (регіону/країни).

Головні складові смарт-спеціалізації:

- розвиток інновацій шляхом стимулювання бізнес-середовища;
- інтегрована та локальна стратегія економічної трансформації регіону;
- індивідуальний підхід та конкурентні переваги;
- політична підтримка та інвестиції для ключових регіональних

пріоритетів;

- заохочення стейкхолдерів до участі в регіональному розвитку;
- включає ретельний моніторинг та систему оцінювання.

Методологія смарт-спеціалізації:

1. Аналіз регіонального контексту та інноваційного потенціалу.
2. Встановлення інклюзивної структури управління.
3. Вироблення спільного бачення щодо майбутнього регіону.
4. Вибір обмеженої кількості пріоритетів для регіонального розвитку.
5. Встановлення узгодженої політики, дорожньої карти та плану дій.

В Європейському Союзі на регіональному та національному рівнях розроблено 120 стратегій смарт-спеціалізації. Цей підхід вже застосовується в 12 країнах, в Україні—у пілотних областях: Запорізькій, Одеській та Харківській. Результати пілотного проекту будуть проаналізовані і використані для масштабування проекту на інші регіони.

Таким чином смарт-спеціалізація є підходом до виявлення унікальних функцій і активів кожної країни і регіону, підкреслення конкурентних переваг промисловості кожного регіону і зосередженні уваги на обмеженій кількості напрямків досліджень та інновацій відповідно до визначеного потенціалу регіону.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 р. № 932 «Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів»/Офіційний вісник України від 27.11.2015—2015 р., №92, стор. 104, стаття 3130, код акту 79470/2015.